

EKOŠOLSKI LIST

EŠL- št. 7/ 8. marec 2017

MESEC MAREC

Zimske počitnice so minile in pred vami so novi izzivi. Marec se po gregorijanskem koledarju imenuje sušec, ker je to mesec z najmanj dežja. Če bi napoved o dežju v marcu primerjali z dogodki in aktivnostmi ekošol v marcu, to seveda ne bi veljalo. Kaj vse se bo dogajalo v tem mesecu, lahko preberete v Ekošolskem listu.

Največji dogodek, ki ga organiziramo v sušcu, je sejem Altermed, ki bo potekal od 10. do 12. marca 2017 na Celjskem sejmu. Od petka do nedelje se bo v dvorani L na stojnicah, predstavitvenem odru in v demonstracijski kuhinji predstavilo 92 ustanov. Letošnja tema predstavitve je Odgovorno s hrano.

V tej številki:

Sejem Altermed 2
Mladi poročevalci
Hrana ni za tjavendan

Eko-paket 3

Ekokviz za OŠ 4
URE in OVE

Jaz, ti, mi za Slovenijo 5

Trajnostna mobilnost 6

KOLENDAR DOGODKOV:

- 10.- 12. marec: Sejem Altermed
10. marec : Zaključni dogodek projekta Eko-paket
22. marec: Začetek zbiranja plastenk PET v projektu 'Jaz, ti, mi za Slovenijo' - Stara plastenka za novo življenje
29. marec: druga delavnica projekta Hrana ni za tjavendan
31. marec: Rok za oddajo lutk gospe Kuhle - v projektu Hrana ni za tjavendan
31. marec: Rok za oddajo receptov natečaja Reciklirana kuharija
31. marec: Rok za oddajo del v likovnem natečaju Trajnostna mobilnost
21. april: Ekobranje za ekoživljenje—Rok za oddajo del v natečaju na temo Energija
22. april: Rok za oddajo izdelkov v ustvarjalnem natečaju 'Jaz, ti, mi za Slovenijo' - Stara plastenka za novo življenje
28. april: Rok za oddajo nalepk ali sloganov v projektu URE v vrtcih in šolah
28. april: Rok za oddajo zaključnega poročila projekta Hrana ni za tjavendan

ZAKAJ JE ODGOVORNO PREHRANJEVANJE TAKO POMEMBNO

Hrana je prva in najpomembnejša človekova pavica, katere žal ne more uveljaviti kar 800 milijonov ljudi na svetu. Hrana je potreba, užitek in stvar osebnega okusa ali kulture. Vsakdo od nas ima možnost vsaj trikrat na dan izbrati hrano, ki spoštuje življenje nas in okoli nas. Ste pri izbiri hrane kdaj pomislili, kako določena hrana vpliva na ljudi in na planet? Kakšen vpliv ima hrana na okolje, je odvisno od petih dejavnikov: kaj jemo, koliko jemo (česa), koliko hrane zavržemo, kako je bila naša hrana pridelana in kdo je imel od tega korist.

Predstavitve Primerov dobrih praks – Sejem Altermed, dvorana L, predstavitevni oder

V petek, 10. marca 2017, bodo šole in vrtci predstavili svoje izkušnje v projektu Odgovorno s hrano.

Pridružil se nam bo eden najboljših slovenskih kuharjev, **Bine Volčič**, ki mu odgovorno prehranjevanje ni tuje. Bine Volčič je mojster sodobnih gastronomskih trendov, preverjenih kulinarčnih tradicij in prenašanja najnovejšega znanja, kjer se hrana, okusi, arome in estetika združijo v umetnost vrhunske kulinarike.

Vabimo vas, da se nam pridružite na sejmu. Program predavanj: <http://www.ce-sejem.si/sejmi/2017/fpaa/13-sejem-altermed/program-spremljajocih-prireditvev?c>.

MLADI POROČEVALCI – ŠE DVE TEMI

Da bi spodbudili učence novinarskih in fotokrožkov ter dijake in študente k pisanju prispevkov o različnih okoljskih vsebinah, smo se v letošnjem šolskem letu povezali s časopisno hišo Delo in Katedro za novinarstvo na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani.

Izberite žanr ter pišite, fotografirajte, snemajte o biotski raznovrstnosti

Teme, razpisane v projektu Mladi poročevalci za okolje do konca šolskega leta, so:

- **marec–april:** biotska raznovrstnost (npr. invazivne rastline),
- **maj:** zdrav življenjski slog (npr. gibanje, pozitivno razmišljanje).

Rok za oddaj prispevkov o **BIOTSKI PESTROSTI** je **15. april 2017**. Prispevke pošljite na naslov: info@ekosola.si. Pri izbiri žanra in pisanju so v pomoč navodila na povezavi [Mladi poročevalci](#). Prosimo, da pri pošiljanju prispevka navedete žanr prispevka.

PROJEKT HRANA NI ZA TJAVENDAN

Reciklirana kuharija

V okviru projekta Hrana ni za tjavendan je razpisan nagradni natečaj Reciklirana kuharija. Rok za oddajo receptov je 31. marec 2017. Recepte pošljite na naslov: info@ekosola.si

Gospa Kuhla

V šolskem letu 2016/2017 se je projektu Hrana ni za tjavendan pridružila posebna junakinja, ki otroke in učence spremlja na poti zmanjševanja količin zavržene hrane.

Prosimo, da nam lutko, ki jo boste ustvarili, pošljete na naslov: Program Ekošola, Zavrti 2, 1234 Mengeš. Rok za oddajo je 31. marec 2017. Opremite jo z naslednjimi podatki: ime ustanove, naslov ustanove, ime in priimek mentorja, ime in priimek otrok/učencev, ki so lutko izdelali, ter starost ustvarjalcev.

Druga delavnica – Grad Jable

V sredo, **29. marca 2017**, bo potekala druga delavnica, ki je namenjena organizatorjem prehrane, vodjem kuhinje in mentorjem projekta Hrana ni za tjavendan.

Na delavnici bodo predstavljeni primeri dobre prakse projekta, primeri dobre prakse kuhinje in okrogla miza s strokovnjaki posameznega področja.

ZMAGOVALCI PROJEKTA EKO-PAKET

Natečaj je bil tudi v letošnjem šolskem letu razdeljen na jesenski in spomladanski del. Tema jesenskega dela kreativnega natečaja so bili športni pripomočki in ustvarjanje znaka ob jubileju, 10-letnici projekta Eko-paket. V spomladanskem delu natečaja pa ste ustvarjali gozd in njegove prebivalce ter svetovne znamenitosti in krožno gospodarstvo. Natečaj je bil razdeljen v pet skupin (vrtni, 1. triada OŠ, 2. triada OŠ, 3. triada OŠ in srednje šole ter posebna kategorija). V jesenskem in spomladanskem delu natečaja je sodelovalo 132 ustanov, ustvarili ste 1210 izdelkov.

Zmagovalci jesenskega dela so si za nagrado prislužili tudi **izobraževalno delavnico s praktičnim prikazom reciklaže odpadne embalaže Tetra Pak** s tako imenovanim "minipulperjem", posebno napravo za mešanje odpadne embalaže z vodo, ki prikazuje proces razpuščanja in reciklaže tovrstne embalaže v papirnicah.

Skupni zmagovalci natečaja Eko-paket 2016/2017:

Tekmovalna skupina	Ustanove z najvišje ocenjenimi izdelki
Vrtci	<ol style="list-style-type: none"> Otroška igralnica Malina Vrtec Miškoljin Otroški vrtec Metlika
Prva triada	<ol style="list-style-type: none"> OŠ Ivana Babiča - Jagra Marezige JZ OŠ Marjana Nemca Radeče, POŠ Svibno OŠ Šmarje pri Jelšah, POŠ Sveti Štefan
Druga in tretja triada	<ol style="list-style-type: none"> OŠ Šmarje pri Jelšah, POŠ Zibika OŠ Ob Dravinji OŠ Ivana Babiča- Jagra Marezige OŠ Grad
Srednje šole in fakultete	<ol style="list-style-type: none"> Biotehniški center Naklo IC Piramida Maribor - SŠ za prehrano in živilstvo Gimnazija Ledina Srednja trgovska šola Maribor SŠ za gostinstvo in turizem Celje
Posebna kategorija	<ol style="list-style-type: none"> OŠ Brinje Grosuplje, POŠ s PP OŠ Glazija CEUV Strunjan OŠ Roje

EKIPA EKOFRAJLE Z OŠ GRM NOVO MESTO JE LETOŠNJA ZMAGOVALKA V EKOKVIZU ZA OŠ

Z državnim tekmovanjem se je 17. februarja na OŠ Rodica končal letošnji Ekokviz, tekmovanje v ekoznanju, na katerem se je pomerilo 3078 učencev s 142 osnovnih šol. Zmagala je ekipa OŠ Grm Novo mesto. Drugo mesto je zasedla ekipa OŠ Križevci, tretje ekipa OŠ Šturje in četrto mesto OŠ Apače. Udeležence Ekokviza sta nagovorila Toni Dragar, župan Občine Domžale, in nacionalni koordinator programa Ekošole, mag. Gregor Cerar. Zmagovalnim ekipam je v imenu Telekom Slovenije čestitala Vida Kraševc, ki jim je predala tudi donacije za okoljske naložbe v vrednosti 5000 evrov.

Letošnje teme

Učenci šestega razreda so pri temi »**Odgovorno s hrano**« spoznava li pridelavo hrane, ki pomembno vpliva na biotsko raznovrstnost rastlinskih in živalskih vrst na Zemlji. Raziskovali so probleme, ki jih za naš planet pomenijo pridelava palmovega olja, odpadna hrana in povečana poraba mesa za prehranske namene. Sedmošolci so v temi »**Iznajdbe preteklosti oblikujejo življenje sedanjosti**« podrobneje spoznavali pomembnejše ljudi iz preteklosti, ki so močno vplivali na kakovost našega življenja v sedanjosti. V tretji temi, »**Krožno gospodarstvo**«, so učenci osmih razredov spoznali definicijo in načela krožnega gospodarstva. na kakovost našega življenja v sedanjosti.

Na državnem tekmovanju je dvanajst najboljših ekip v polfinalu odgovarjalo na 30 vprašanj prek računalnika. Ustni del tekmovanja je potekal v živo na odru, ekipe pa so se med seboj pomerile v igri »hitri prsti«. V finale sta se uvrstili dve ekipi, ki sta izmenično odgovarjali na najzahtevnejša vprašanja. Vsaka ekipa je imela veliko podporo v glasnem navijanju svojih sošolcev in prijateljev, pesti pa so za svoje učence stiskali tudi njihovi mentorji.

Končni rezultati tekmovanja Ekokviza

1. EKOFRAJLE - OŠ Grm Novo mesto
2. EKOSTRAJCE4 - OŠ Križevci
3. LOLIPOP - OŠ Šturje Ajdovščina
4. APACE3 - OŠ Apače
5. MAREZIGE GANG - OŠ Ivana Babiča - Jagra Marezige
6. VIRGO - OŠ Dravlje
7. NEKI - OŠ Louisa Adamiča Grosuplje, PŠ Šmarje-Sap
8. GREEN TEAM - OŠ Miklavž na Dravskem polju
9. NAKULEGENDE - OŠ Naklo
10. SAMOROGI - OŠ Frana Kranjca Celje
11. EKO MULCI - OŠ Miklavž na Dravskem polju
12. OBLAKI - OŠ Šturje Ajdovščina

UČINKOVITA RABA ENERGIJE IN OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE

Težko si predstavljamo dan brez električne energije.

Kako lahko učinkovito varčujemo z električno energijo v šoli, v vrtcu, doma in v prostem času...

Nasveti za učinkovito rabo energije so usmerjeni k: zboljševanju zanesljivosti oskrbe z energijo; zagotavljanju čistejšega okolja; izboljševanju življenjskega standarda.

Energetska učinkovitost je veliko več kot le varčevanje z energijo. Varčevanje namreč povežemo z zmanjševanjem udobja.

Učinkovita raba energije pomeni doseči cilj zmanjšane porabe energije in pri tem upoštevati tehnične in ekonomske pogoje, ter porabiti čim manj energije.

Strokovnjaki ugotavljajo, da se lahko v vsaki javni ustanovi zmanjša porabo energije za 10-15%, brez dodatnih stroškov.

Veliko energije lahko prihranimo s pravilnim prezračevanjem prostorov, z boljšo regulacijo radiatorjev po posameznih prostorih.

Eko sklad
Slovenski okoljski javni sklad
Eco Fund
Slovenian Environmental Public Fund

JAZ, TI, MI ZA SLOVENIJO – Stara plastenka za novo življenje letos za izolsko porodnišnico

Vseslovenski humanitarni projekt zbiranja plastenk je namenjen nakupu ogrevalne mizice za novorojenčke v izolski porodnišnici. Projekt sestavljata dva sklopa (zbiranje odpadnih plastenk in nagradni ustvarjalni natečaj). Zbiranje odpadnih plastenk bo potekalo od 22. marca do 22. aprila 2017. Za sodelujoče smo pripravili **didaktično gradivo** (zapiranje snovnih tokov ali krožno gospodarstvo) za mentorje, ki je objavljeno na [spletni strani ekošole](#).

<p>SLIKARČKI/IGRALČKI (vrtec in prva triada OŠ)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • risanje, slikanje in druge slikarske tehnike, ustvarjanje figur in skulptur, fotografiranje, pisanje pesmic in zgodbic, dramatizacija pesmic ali igrice, kakršnokoli drugo ustvarjanje o nastajanju, zbiranju, doslednem ločevanju, predelavi plastenk PET in izdelavi recikliranih plastenk
<p>USTVARJALCI/IGRALCI (druga triada OŠ)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ustvarjanje ali izvajanje literarnih del (pesmi, zgodbe, igre, stripi, plakati itd.), različne slikarske in kiparske tehnike, fotografija ali videoposnetek o nastajanju, zbiranju, doslednem ločevanju, predelavi in izdelavi recikliranih plastenk
<p>SNOVALCI/RAZISKOVALCI (tretja triada OŠ in srednje šole)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ustvarjanje literarnih del (pesmi, zgodbe, igre, stripi, plakati itd.), različne slikarske in kiparske tehnike, fotografija ali videoposnetek o nastajanju, zbiranju, doslednem ločevanju, predelavi in izdelavi recikliranih plastenk • raziskovanje in priprava projektne naloge zapiranja snovnih tokov, še zlasti plastenke PET, lahko pa tudi druge odpadne plastične embalaže

Izdelke nagradno-ustvarjalnega natečaja pošljite najpozneje do 22. aprila 2017 na naslov: info@ekosola.si. Kriterij za zmago v slikarskem, kiparskem, foto- in videoustvarjalnem delu natečaja je največje število všečkov na Facebooku. Dela bodo objavljena **na FB profilu Jaz, ti, mi za Slovenijo. Glasovanje (všečkanje) bo na omenjenem FB profilu potekalo do vključno 3. maja 2017.**

Katere plastenke in kako jih zbiramo?

Vse zbrane odpadne plastenke ločujte **DOSLEDNO** in **PRAVILNO**:

- Zbirajte samo plastenke z oznako PET.
- Plastenke ne smejo biti termično obdelane, saj so s tem uničene in jih ni mogoče naprej reciklirati.
- Nalepk ni treba odstranjevati.
- Plastenke naj bodo popolnoma izpraznjene, stisnjene in – če ne zbirate ločeno tudi pokrovčkov – ponovno zaprte s pokrovčki (da se ne razprejo ali da ne izteče morebiten ostanek vsebine).
- Zbirajte jih v posebni vreči, škatli ali zabojniku, brez drugih odpadkov.
- Če zbirate pokrovčke plastenk za drug humanitarni namen, lahko oddate odpadne plastenke PET tudi brez pokrovčkov, a jih stisnite, kolikor je mogoče, da zavzamejo čim manj prostora.

Plakate in vreče za zbiranje PET-plastenk prevzamete v vam najbližji enoti družbe DINOS. [Seznam lokacij](#) in kontaktnih oseb družbe DINOS:

POMEMBNO: Vse ustanove, ki ste se prijavile v projekt **do 1. marca 2017** in **še niste prevzele vreč za zbiranje odpadnih plastenk**, prosimo, da to storite čim prej. Tako bomo lahko zagotovili uspešno organizacijo in vodenje količin zbranih odpadnih plastenk ter pomagali porodnišnici Izola.

TRAJNOSTNA MOBILNOST

Spomladi je pravi čas za izbiro prevoznega sredstva, s katerim lahko **vplivamo na naše okolje, zdravje in kakovost življenja**. Okolju prijazni načini so **hoja, kolesarjenje, izbiro javnega prevoza**, pa tudi vožnja s skirojem, električnimi avtomobili itd. Vabimo vas, da skupaj z otroki in učenci spoznavate različne vidike trajnostne mobilnosti ter iščete možnosti za izboljšave.

Predlagane aktivnosti za posamezne starostne skupine

ŠTEJEM KORAKE, OHRANJAM OKOLJE! vrtec, od 1. do 3. razreda	<ul style="list-style-type: none"> otroci raziskujejo prevozna sredstva, štejejo korake do šole ali na sprehodu
ZELENA POT DO PRIJATELJA? od 4. do 9. razreda	<ul style="list-style-type: none"> učenci si izberejo pot, do točke, na katero želijo priti, in ugotavljajo, kako na čim bolj trajnosten način priti do izbrane lokacije izbrano pot narišejo na zemljevidu in označijo način prevoza poti
MOJE TRAJNOSTNO VOZILO srednja šola in fakultete	<ul style="list-style-type: none"> skupina dijakov si izbere kraj oz. določeno točko in ugotavlja, kako je mogoče na čim bolj trajnosten način priti do nje posamezni dijak lahko izdelava oz. zasnuje izdelavo trajnostnega vozila, v katero vključi čim več odpadnih materialov

LIKOVNI NAGRADNI NATEČAJ S TEMO »TRAJNOSTNA MOBILNOST«

Letošnji likovni natečaj smo povezali s trajnostno mobilnostjo, saj bi se vsi morali zavedati, da naš način življenja, tudi z izbiro prevoznih načinov in poti, vpliva na naše okolje in zdravje. Razdelili smo ga na tri skupine:

Vrtci, od 1. do 3. razreda	<ul style="list-style-type: none"> Risba – okolju prijazno prevozno sredstvo in svojo vlogo Skupina otrok pripravi likovni izdelek (risbe, makete, posterje, risanje s kreda na tla) na temo čim bolj okolju prijaznih prevoznih sredstev ter ponazori svojo vlogo na tej poti (lahko več otrok na eni sliki ali maketi).
Od 4. do 9. razreda OŠ	<ul style="list-style-type: none"> Maketa, zemljevid, aplikacija – zelena pot do prijatelja Učenci na čim bolj zanimiv in uporaben izris prikažejo izbrane poti.
Srednja šola in fakulteta	<ul style="list-style-type: none"> Moje trajnostno vozilo Inovativen pristop pri izdelavi in izdelava trajnostnega vozila.

Likovna dela bomo zbirali do vključno 31. marca na naslovu: Program Ekošola, Zavrti 2, 1234 Mengeš, s pripisom Likovni natečaj "Trajnostna mobilnost".

*So dnevi, so leta in so pomladi,
ko se imamo preprosto radi;
so trenutki, ko je treba na novo začeti
in so ljudje, ki jih je treba preprosto objeti.*

*Ta svet je lep, če nekomu nekaj daš;
ta svet je lep, če nekoga rad imaš,
če stisneš roko komu, ki ga kaj boli;
ta svet je lep, če si človek do ljudi.*

Tone Pavček

ISKRENE ČESTITKE OB DNEVU ŽENA!